

Акт
лісопатологічного обстеження лісових насаджень Чигиринського надлісництва
філії «Центральний лісовий офіс» ДП «Ліси України», що потребують заходів з
поліпшення санітарного стану лісів у 2025 році

15.08.2025

м. Чигирин

Нами, начальником відділу діагностики ДСЛП «Херсонлісозахист» ДОМАНЧУК Оленою, начальником відділу нагляду та прогнозу ДСЛП «Херсонлісозахист» РУДЬ Раїсою, помічником начальника Чигиринського надлісництва КРАВЧЕНКОМ Сергієм, лісничим Володимирівського лісництва КИСИЛЧИНИМ Олександром, лісничим Городищенського лісництва РАКІТІНИМ Анатолієм, помічником лісного Мліївського лісництва ГРЕЧКО Олександром, помічником лісного Смілянського лісництва КОВАЛЕНКОМ Максимом, лісничим Сунківського лісництва КОМАРОМ Іваном, проведено з 15 серпня 2025 року лісопатологічне обстеження насаджень Чигиринського надлісництва філії «Центральний лісовий офіс» ДП «Ліси України» (Далі - Надлісництво) з метою здійснення заходів з поліпшення санітарного стану лісів на загальній площі 116,4 га.

Таксаційна характеристика обстежених ділянок відповідно до Проектів організації та розвитку лісового господарства (таксаційний опис, відомості поквартальних підсумків) 2014 року, наведена в таблиці:

Лісництво (урочище)	Номер кварталу	Номер виділу	Площа виділу, гектарів	Номер підвиділу	площа можлива для експлуатації	Коротка таксаційна характеристика відповідно до матеріалів лісовпорядкування							Категорія захисності
						склад	вік, років	повнота	бонітет	середня висота, метрів	середній діаметр, сантиметрів	запас деревостану куб. метрів на 1 гектар	
Мліївське	2	5	2,0			10СЗ+ДЗ	62	0.70	1	23	28	340	4
Мліївське	14	2	9,2	2	4,6	10СЗ	60	0.90	1	21	24	380	4
Мліївське	35	8	7,1			8СЗ2ДЗ	71	0.70	1А	26	28	370	4
Мліївське	37	4	6,0		3,5	10СЗ+ДЗ	68	0.70	1	25	28	380	4
Мліївське	39	17	3,7			9ДЗ1ГЗ+ЛПД	91	0.60	2	23	30	240	4
Мліївське	45	1	41,7	1	3,6	4ЯЗЗГЗ2ДЗ1ЛПД	80	0.70	1	25	28	245	4
Мліївське	47	21	0,6			10ДЗ+ЯЗ+ГЗ+ЛПД	76	0.60	1	25	30	285	4
Мліївське	57	7	4,5			9ДЗ1ГЗ+КЛГ+ЛПД	91	0.70	1	27	36	330	2
Мліївське	58	7	8,0			10ДЗ+ГЗ+БРС	101	0.70	2	25	32	320	2
Мліївське	61	42	5,0			10ДЗ+ЯЗ+ЛПД+ГЗ	76	0.70	1	26	32	340	4
Мліївське	61	45	4,1			9ДЗ1ГЗ+ЛПД	86	0.90	1	26	32	400	4
Мліївське	69	1	14,5	1	7,2	10ДЗ+ЛПД	86	0.90	2	24	30	390	4
Разом по л-ву:			106.4		18.9								
Городищенське	13	21	15,0	3	5,3	7ДЗЗГЗ+ЛПД+КЛГ+БРС	90	0.60	2	25	32	225	4
Городищенське	17	24	3,8			5ДЗ4ГЗ1ЛПД	95	0.70	2	25	36	245	4
Городищенське	32	21	2,5			7ДЗ2ЛПД1ГЗ+СЗ+КЛГ	115	0.60	2	27	40	255	2
Городищенське	32	22	2,4			9ДЗ1ГЗ	106	0.70	2	27	36	325	2
Городищенське	44	3	12,3	1	6,3	4ДЗЗЛПДЗГЗ	115	0.60	2	26	36	235	2
Городищенське	48	4	1,4			7ДЗЗГЗ	96	0.60	2	24	30	195	2
Разом по л-ву:			37.4		11.6								
Сунківське	1	9	0,8	3	0,2	10СЗ	58	0.60	2	19	24	220	2
Сунківське	36	2	10,0		5,6	7ДЗ2ЛПД1ГЗ+ЯЗ	85	0.80	1	26	36	360	2

Сунківське	36	2	10,0	1	4,4	7ДЗ2ЛПД1ГЗ+ЯЗ	85	0.80	1	26	36	360	2
Разом по л-ву:			20.8		10.2								
Смілянське	29	5	7,4			4ДЗ4ЯЗ2ЛПД+ГЗ	85	0.60	1	27	32	300	2
Смілянське	33	3	21,0	1	3,8	5ЯЗ2ДЗ2ЛПД1ГЗ	90	0.80	1	28	36	390	2
Разом по л-ву:			28.4		3.8								
Володимирівське	1	13	1,1			5ДЗ2ЛПД2КЛГ1ГЗ+ЯЗ	57	0.90	2	18	22	200	4
Володимирівське	14	1	19,0		5,2	6ДЗ2ГЗ2ЛПД+КЛГ+ЯЗ	80	0.85	1	25	40	300	4
Володимирівське	14	1	19,0	2	5,6	6ДЗ2ГЗ2ЛПД+КЛГ+ЯЗ	80	0.85	1	25	40	300	4
Володимирівське	73	14	5,5		2,8	10АКБ	55	0.70	1	21	26	180	3
Володимирівське	91	1	20,3	1	4,7	9АКБ1ЯЗЛ+СЗ	38	0.60	1А	17	24	135	3
Разом по л-ву:			64.9		18.3								
Всього по Надлісництву ВСР:					116.4								

З метою визначення причин виникнення патологічних процесів в лісових насадженнях Надлісництва, призначення в них заходів з поліпшення санітарного стану лісів, зокрема, вибіркового санітарного рубок, було проведено лісопатологічне обстеження лінійним методом шляхом візуального обстеження стану дерев, керуючись Санітарними правилами в лісах України, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 27 липня 1995 року № 555 (зі змінами та доповненнями).

Обстеженням встановлено:

Представлені для лісопатологічного обстеження лісові насадження Володимирівського, Городищенського, Смілянського, Сунківського та Мліївського лісництв характеризуються погіршенням санітарного стану, яке відбувається в результаті впливу комплексу несприятливих еколого – кліматичних факторів абіотичного і біотичного характеру, який включає в себе: погодні та ґрунтово - кліматичні чинники (засуха, зниження рівня ґрунтових вод, буреломи, вітровали), враженням хворобами лісу і пошкодженням стовбуровими шкідниками, що призвели до ослаблення дерев, зменшення приросту та всихання.

На ділянках, де головною породою виступає дуб або, де він є присутній, у вибірково санітарну рубку відбиратимуться переважно дерева VI категорії санітарного стану (старий сухостій), із частково або повністю опалою корою, поодинокі дерева IV-V категорії із виходом плодкових тіл трутовиків, які є збудниками стовбурових гнилей - трутовиками справжніми, що викликають білу «мармурову» ядро – заболонну стовбурову гниль та поодинокі дерева IV-V категорії, уражені поперечним раком, коли рана охоплює 100 відсотків периметра стовбура.

На ділянках з головною породою ясен або, де він є присутній, у вибірково санітарну рубку відбиратимуться дерева переважно V-VI категорії санітарного стану (свіжий та старий сухостій) із відсутнім листям, з локально відшарованою корою, пошкоджені стовбуровими шкідниками (великим та малим ясеневими лубоїдами, заболонниками), рідше IV категорії (відмираючі) – із всохлими кронами на 2/3 і більше, з розкльовами птахів на стовбурах.

Також, в невеликій кількості відібрані у рубку дерева із ураженням східчастим раком ясена та бактеріальним раком ясена, де ранами охоплені понад 2/3 периметра стовбура в одному або кількох місцях.

Оглянуті ділянки з головною породою акація біла перестійного віку, деградовані, без приростів у Володимирівському лісництві квартал 73 виділ 14 та квартал 91 виділ 1.1, де у вибірково санітарну рубку відбиратимуться дерева IV-VI категорії санітарного стану, суховершинні з 2/3 і більше кронами, сухостійні, вражені некрозно – раковими хворобами: з наростами – напівкулястими напливами на стовбурах й пухлини (ракові утворення більше ніж на 2/3 периметра) – здуттями або потовщеннями на гілках і стовбурах, з глибокими тріщинами в комлевій частині, з поодинокими зламами та розколами стовбурів, пошкоджені стовбуровими шкідниками – вусачами, з локальним відшаруванням кори, де під залишками кори є грибниця дереворуйнівних грибів, з нахилом нижньої та середньої частин стовбура понад 30 градусів від вертикальної осі.

По всіх листяних ділянках у вибіркову санітарну рубку будуть відібрані дерева граба, липи, клена, береста IV - VI категорії санітарного стану (відмираючі, сухостійні), із всохлими кронами на 2/3 і більше, з відсутнім листям, з відшарованою частково або повністю корою, з масовими водяними та відмираючими пагонами, пошкоджені стовбуровими шкідниками - заболонниками, вусачами.

Також спостерігається ураження листяних порід, вище перерахованих, дереворуйнівними грибами, підлягаючі вибірковій санітарній рубці. На деревах виявлені плодові тіла, на різній висоті, трутовика справжнього, який викликає білу мармурову ядро- заболонну стовбурову гниль та трутовика несправжнього, який викликає білу ядро-смукасту стовбурову гниль корозійного типу.

На обстежених ділянках, які відносяться до рекреаційно - оздоровчих та захисних лісів, у вибіркову санітарну рубку будуть відібрані дерева з плодовими тілами дереворуйнівних грибів та уражені раковими хворобами лише IV та V категорії санітарного стану лісів згідно «Санітарних правил в лісах України».

По Мліївському та Сунківському лісництвах на соснових ділянках у вибіркову санітарну рубку відбиратимуться дерева IV-VI категорії санітарного стану, із ажурною зелено - жовтуватою корою, із рудою та відсутньою хвоєю, без приростів, з локальним відшаруванням кори, пошкоджені стовбуровими шкідниками (короїди, вусачі,) та поодинокі з нахилом нижньої та середньої частин стовбура понад 30 градусів від вертикальної осі.

На всіх обстежених соснових ділянках Мліївського лісництва спостерігаються дерева з рослинами напівпаразитами (омелою), де у вибіркову санітарну рубку відбиратимуться дерева сосни, крони яких заселені омелою австрійською понад 30 відсотків.

Відповідно до «Санітарних правил в лісах України» - «дерева з рослинами-напівпаразитами (омелою) III-VI категорії санітарного стану підлягають вирубуванню».

Ділянку Мліївського лісництва квартал 14 виділ 2.1 занести в Книгу обліку шкідників та хвороб лісу як осередок омели австрійської.

По Мліївському лісництву квартал 37 виділ 4 виявлено розбіжність загальної площі виділу між матеріалами відведення лісосіки (інструментальна зйомка) та матеріалами лісовпорядкування. Дана ділянка потребує складання акту про виявлені розбіжності у матеріалах лісовпорядкування.

Таким чином, зважаючи на незадовільний санітарний стан обстежених насаджень по Надлісництву, у вибіркову санітарну рубку відібрані дерева, пошкоджені стовбуровими шкідниками та хворобами лісу, а саме:

- дерева дуба переважно VI категорії санітарного стану, поодинокі IV-VI категорії уражені поперечним раком (100% периметра стовбура) та із виходом плодових тіл трутовиків;
- дерева ясена, переважно V-VI категорії санітарного стану, рідше IV категорії, пошкоджені великим та малим ясеневими лубоїдами, заболонниками, уражені східчастим та бактеріальним раком (понад 2/3 периметра стовбура);
- дерева граба, липи, клена, береста IV- VI категорії санітарного стану, пошкоджені заболонниками, вусачами та із виходом плодових тіл справжнього і несправжнього трутовиків;
- дерева акації IV- VI категорії санітарного стану, уражені некрозно-раковими хворобами, пошкоджені вусачами;
- дерева сосни IV- VI категорії санітарного стану, пошкоджені короїдами, вусачами;
- дерева сосни IV- VI категорії санітарного стану уражені омелою австрійською, крони яких заселені понад 30 відсотків по Мліївському лісництву.

Характер всихання поодинокий та груповий, темп поступовий та різкий, ступінь всихання слабкий та середній.

При проведенні вибірових санітарних рубок в насадженнях Надлісництва залишати дерева, які виконують важливі біоценологічні функції та дотримуватись показника повноти, згідно «Санітарних правил в лісах України».

На момент обстеження відведення насаджень у вибірково санітарну рубку не проведено.

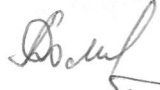
Висновок:

1. В насадженнях, уражених хворобами та пошкоджених стовбуровими шкідниками лісу, стихійним лихом (буревієм) з метою недопущення розмноження та розповсюдження у прилеглих насадженнях стовбурових шкідників, хвороб лісу, провести заходи з поліпшення санітарного стану лісів, враховуючи стан насаджень, особливості розвитку шкідників.
2. З урахуванням наявних осередків хвороб лісу та стовбурових шкідників, ДСЛП «Херсонлісозахист» рекомендує лісовій охороні Надлісництва здійснювати постійний моніторинг деревостанів, з метою швидкого реагування та запобігання поширенню загроз появи шкідників або ознак захворювань.
3. З метою поліпшення санітарного стану лісів, обстежені насадження потребують проведення **вибірково санітарної рубки на загальній площі 116,4 га.**
4. Заходи з поліпшення санітарного стану лісів здійснювати з дотриманням вимог «Санітарних правил в лісах України», затверджених постановою КМУ від 27 липня 1995 року № 555 (зі змінами та доповненнями).

Акт складений в 3 примірниках.

Додаток: фотоматеріали.

Начальник відділу діагностики ДСЛП «Херсонлісозахист»

 Олена ДОМАНЧУК

Начальник відділу нагляду та прогнозу
ДСЛП «Херсонлісозахист»

 Раїса РУДЬ

Помічник начальника Чигиринського надлісництва

 Сергій КРАВЧЕНКО

Лісничий Володимирівського лісництва

 Олександр КИСИЛІЧИН

Лісничий Городищенського лісництва

 Анатолій РАКІТІН

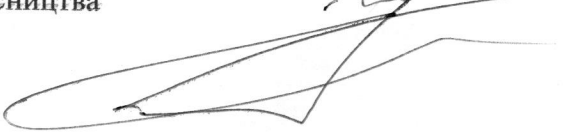
Помічник лісничого Мліївського лісництва

 Олександр ГРЕЧКО

Помічник лісничого Смілянського лісництва

 Максим КОВАЛЕНКО

Лісничий Сунківського лісництва

 Іван КОМАР